

hivatva. De hogy nálunk nagy mennyiségű fapazarlás történik, azt tapasztalásból tudom. Így az újabb fűtési rendszerek által, melyeket még folyton javítanak, sok fát lehetne megtakarítani, különösen azon hatóságok s intézeteknél, melyeknek saját épületeiben vannak hivatalos helyiségeik. Ilyeténképen egy-néhány százezer forintot lehetne évente megtakarítani az államnak s ezzel is az államköltségvetés hiányát apasztani. Ajánlom javaslatomat a nm. m. kir. pénzügyminister ur figyelmébe azzal a kérelemmel, hogy a jó példával mutassa meg másoknak is a lehető megtakarítások útját.

Budapest, 1883. július hó 15-én.

Telkes Simon.

Az ákáczcsemeték egy újabban felfedezett ellensége.

Az „Erdészeti Lapok“ múlt 1882. évi I-ső füzetében felkértem volt a t. szaktárs urakat, hogy a vidékükön esetleg előforduló kártékony lepkéket, bogarakat vagy hernyókat a mennyiben előtűnik nem lennének ismereteseek, meghatározás végett hozzám sziveskedjenek küldeni.

E felszólításomra Pánczér József szaktárs ur ez évi május hóban egy egész tele üveg apró bogarat küldött hozzám Szabadkáról, elpanaszolván többek közt ez apró állatkákról, hogy néhány hektárra menő fiatal ákáczültetését egészen ellepték és azokat a fiatal hajtások s a puha kéreg lerágása által rövid idő alatt tönkretétellel fenyegették.

A mint a bogarakat az üvegcséből kivettem, azonnal észrevettem, hogy itt egy orrmányos bogárral (Rüsselkäfer) van dolgom; de hogy melyikkel azt nem tudtam azonnal megállapítani, mert az állatka igen kicsiny, alig $1\frac{1}{2}$ —2'' hosszú, s

e mellett nálunk a felvidéken eddigelé nem ismeretes; Redtenbacher meghatározó könyvéhez folyamodtam tehát s ebből a következőket olvastam fejére.

A nem, melyhez tartozik: „Peritelus.“ Közeli rokonságban áll az Otiorynchus-nemmel; orrmánya azonban igen rövid, fent lapos; a csápok a beizülés helye mellett nem karélyosan megszélesbültek. A csáp gyöke a nyakpaizs felső széleig ér; az első két íz hosszabb a következőknél. Szárnyfedője gömbölyű, tojásalaku. Teste „szárnyatlan“ és sűrű pikkelyekkel fűdött.

„Peritelus griseus“ (Oliv). Teste fekete, hosszukás, tojásalaku, sűrű, barna pikkelyekkel fedve, fehér és szürke pontokkal tarkítva. Csápjai és lábai vöröses szurok színűek. Homloka egy kis gödörrel ellátva. Szárnyfedője finoman pontozva sávokban.

Bach természettudós szerint a Rajna vidékén a szőlőkre nézve káros.

Lehet tehát, hogy e bogár rajnai szőlővesszőkkel hozott be hozzánk, s itt azután az ákáczt jobban megkedvelve, most azt rontja, de nem lehetetlen az is, hogy e mellett a szőlőkre nézve is kártékony leend. Mindenesetre figyelmébe ajánlom a bogár beküldőjének, hogy az ottani szőlőket is szemmel kísérje, mert igen valószínű, hogy azokon is előfordul.

Óvszert e kártékony rovar ellen nem tudok ajánlani, mert életmódját és átváltozását nem ismerem.

Lehet, hogy a bogár gyűjtése s lehet, hogy az álczák felkeresése s megsemmisítése fog célhoz vezetni.

Minden bővebb adat hiányában, többet a kérdés ezen oldalához nem szólhatok.

A mint Pánczér szaktárs ur írta, ezt a bogarat az ottani nép „kenderbogár“-nak nevezi; valószínűleg nem azért, mintha

a kenderben kárt tenne, hanem mert nagysága, alakja, sőt felületesen nézve színe is a kendermaghoz hasonlít. Én legalább azt hiszem, hogy innen van ez a neve.

Sokkal jellemzőbb ennél az „ákác-zrontó orrmányka“ elnevezés, melyet jobbnak hiányában mi is megtarthatnánk.

Rózsay Rezső,
m. kir. erdőrendező.

Az *Ocneria dispár* hernyójáról.

Mint hogy az ákáczfát úgy szólván hernyómentesnek ismertem, feltűnt nekem ez év májushó második felében, hogy a nagykőrösi erdő „Csókás“ nevű részében ültetett ákáczfákon $2\frac{1}{2}$ —6 cm. hosszú, 3—6 mm. vastag hernyók mohó étvágygyal falatoznak.

A szürke alapszín, fekete barnával márványozva, a fehér hosszú szőr közé fekete keverve, a háton 5 pár kék és 6 pár vörös gombszemölcs: mindezek azonnal elárulták, hogy e kis állatok az *Ocneria dispár* hernyói.

Ilyenek mintegy 6 évvel ez előtt több veszedelmes társsal szövetkezve tömegesen jelentek meg, s ha a tölgyállabok lombját felfalták, más fanemekre, a nyír-, nyár- és ákácra is ráfanyalodtak; de ez utóbbiban már kevés kárt tehettek, mert akkor június közepén túl járván az idő, az ákác uj hajtásai nagyrészt megfásodtak s a bebábulás idejéhez közel voltak a hernyók.

Most azonban korán megkezdtek az ákáczfákon a vendégeskedést, de legkevésbé sem élelem hiányából, mert a 12—16 éves sűrű tölgyes — a hol e hernyók napvilágot láttak, — elég bőven fedezhette volna a különben is figyelmet sem érdemlő mennyiségben megjelent család táplálékát; a tölgy irányában tanusított hűtlenségüket a gyelmek és fürkészek (*tachineae* és *ichneumonidae*) üldözéseinek sem lehet tulajdonítani,